

SŁOWO

Wilno. Czwartek 5-go listopada 1925 r.

Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 3. Telefony: redakcji 243, administracji 228, drukarni 262

PRENUMERATA miesięczna z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. zagranicę 7 zł. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80259

W sprzedaży detalicznej cena pojedynczego n-r-u 15 groszy, Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

CENA OGŁOSZEŃ: Wiersz milimetrowy jednoszpaltowy na stronie 2-iej i 3-iej 30 gr. za tekstem 10 groszy. Kronika reklamowa lub nadesłane 40 gr. W n-c'h świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej

BARANOWICZE — ul. Szosowa 172
BRASŁAW — ul. 3-go Maja 64
DUKSZTY — ul. Gen. Berbeckiego 10
DUNIŁOWICZE — ul. Wileńska 1
GŁĘBOKIE — ul. Zamkowa 80
KAMIEŃ KOSZYRSKI — Związek Ziemiak
LIDA — ul. Majora Mackiewicza 68

NIEŚWIEŻ — ul. Ratuszowa 1
NOWOGRÓDEK — ul. Mickiewicza 20
NOWO ŚWIĘCIANY — ul. Wileńska 28
POSTAWY — ul. Rynek 19
STOLPCE — ul. Piłsudskiego 9
ST. ŚWIĘCIANY — ul. Rynek 28
ŚWIR — ul. 3-go Maja 5
WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24

W poszukiwaniu większości.

Ryga, 3-go listopada.

Dziś ma się odbyć uroczyste otwarcie sejmu łotewskiego. Na kandydata pierwszego vice-marszałka sejm wysuwany jest deputowany frakcji rosyjskiej, p. Kallistratow. Mie-

Parlament francuski ma w chwili obecnej dwóch przywódców zdolnych skupić dokoła siebie rządzących skłupić dokoła siebie rządzących. Temi dwoma ludźmi są pp. Herriot i Painlevé. Dwóch wodzów — dwie większości.

Obóz zarówno p. Herriota, jak pana Painlevé liczy poselskich dwieście głosów. To mało. Zarówno p. Herriot jak p. Painlevé, każdy z nich, dlatego aby mieć w ręku większość w Izbie Deputowanych musi starać się o pozyskanie jeszcze stu głosów. Dopiero mając ten sukurs, rozporządza istotną większością.

W innej atoli stronie dobiera sobie sto głosów niezbędnych dla utworzenia większości p. Herriot a w innej p. Painlevé. P. Herriot rządził w aljansie z socjalistami; p. Painlevé rządzą w porozumieniu z grupą tak zwanych umiarkowanych, modérés. P. Herriot upadł i pozostał oczekiwać lepszych czasów na stanowisku prezydenta Izby Deputowanych. Nie by atoli bynajmniej bezczynny. Sam nie mogąc ująć ponownie steru w ręce dokładał przynajmniej usilnych starań aby gabinet p. Painlevé był u steru jaknajkrócej.

Za pp. Herriotem i Blumem, reprezentującymi politykę rewolucyjną i socjalistyczną stoją: skrajna lewica i znaczna część radykałów. Tych miał w swojej większości i p. Painlevé. P. Herriot sam, osobiście i niechciał i niemógł, jawnie i otwarcie podważać gabinetu pana Painlevé. Napuścił nań — socjalistów. Socjaliści wystąpili jawnie i ostro przeciwko rządowi p. Painlevé. Socjaliści zażądali od radykałów aby opuścili pana Painlevé. To wystarczyło. P. Painlevé opuszczony przez radykałów — nie miał już większości w Izbie Deputowanych. I po sześciu miesiącach panowania — musiał ustąpić.

Ponieważ jednak p. Herriot nie był jeszcze gotów do objęcia po nim steru rządów, przeto dano panu Painlevé właściwie zrekonstruować gabinet, w tym sensie aby pana Caillaux w nim nie było, i pozwolono mu raz jeszcze — spróbować szczęścia. Obie „sily” rządzące dziś Francją są sobie równe. Długo jeszcze mogą ścierać się z sobą i to jedna to druga żadnej korzyści dla państwa wyniknąć nie może. Zaledwie p. Painlevé przyszedł po raz drugi do władzy, podniósł się zeszłał sceptyczne zapytania: „Vivrait-il le nouveau ministre Painlevé? Długoż on żyć będzie, ten nowy gabinet p. Painlevé? Sceptycy mieli rację: drugi gabinet p. Painlevé upadł bardzo szybko. Już go niema.

Niebyłoby jeszcze w tem tragedji. Tragiczne jest natomiast to, że w Izbie Deputowanych wyszedł z wyborów 11-go maja, jak się teraz okazuje, nie może być trwałej większości dla żadnego programu, dla żadnej polityki. Dwie, jak widzieliśmy, mogą być utworzone większości, ale — nader kruche, niepewne, zależne, bądźmy szczerzy, od widzimisię socjalistów. W którą stronę oni się przychylią, tam może, jużci, powstać większość, lecz —niemoże przeciw Izba Prawodawcza być na fasce i niełasce jednej grupy poselskiej?

Chassé-croisé panów Herriota i Painlevé, poślizgnięcie się tego ostatniego na powtórnym gabinetcie, manewry p. Herriota skazujące każdy rząd na bezpłodność, wreszcie jawny dowód, że Izba nie jest zdolną do wytworzenia stałej większości, wszystko to wywołało zamęt i chaos w politycznym świecie nad Sekwaną. Oczywiście, że nasuwa się logicznie wniosek: rozwiązać Izbę niezgodną utwor-

Gabinet francuski pozostaje.

PARYŻ. 4.X. (Pat). Po wyjściu z Izby Deputowanych, Painlevé oświadczył, że gabinet pozostaje na stanowisku.

Socjaliści wstrzymują się od głosowania.

PARYŻ. 4.X. (Pat). Przed przystąpieniem do głosowania w Izbie deputowanych Paul Faure odczytał deklarację partii socjalistycznej, która podkreśla, że socjaliści powstrzymują się od głosowania, gdyż uważają, że rząd nie wziął należyte pod uwagę ich ostrzeżeń oraz ponieważ projekty finansowe rządu zdają się być zbyt nieokreślone i nie czynią wrażenia, jakoby zostały zrodzone w mocnej wierze. W sprawie Marokka i Syrii socjaliści życzyliby sobie, aby sprawy te znalazły się przed trybunałem narodów.

Dymisja gabinetu łotewskiego.

Wybory nowego prezydenta.

RYGA, 4 XI. (Pat) Gabinet podał się do dymisji. RYGA, 4 XI. (Pat) Dr. Kalning, socjal-demokrata został ponownie wybrany prezydentem parlamentu, jako przedstawiciel grupy, posiadającej największą ilość mandatów. Wybory prezydenta republiki wyznaczono na drugie posiedzenie parlamentu, to jest w piątek 6 listopada. Poszczególne stronnictwa przedstawiły następujących kandydatów na stanowisko prezydenta republiki: socjal-demokraci maksymaliści poeę Reynisa, związek chłopski Ulmanisa, byłego szefa pierwszego rządu za niezawisłej Lotwy, wreszcie centrum demokratyczne obecnego prezydenta republiki Czakste-ggo, który podał się wczoraj formalnie do dymisji w następstwie przyjęcia mandatu parlamentarnego.

Następca Budrysa.

Według wiadomości otrzymanych z Kłajpedy, ustąpienie gubernatora kłajpedzkiego Budrysa, pozostaje w ścisłym związku z zwycięstwem Niemców na wyborach. Na stanowisko Budrysa wysuwani są kandydaci z pośród działaczy politycznych Koncziusa, Zilisa i Garbisa.

Aresztowania w Petersburgu.

Sensacje sowieckie o Anglii i Estonji.

Z Rygi donoszą o szczegółach wykrytej organizacji szpiegowskiej w Petersburgu. Prasa sowiecka twierdzi, że organizacja kierował sztabem generalny w Estonji. Aresztowano oficera Snańskiego i 70 ludzi.

W Gątcynie został aresztowany niejaki Gakonin, b. oficer, który kierował organizacją terrorystyczną, mającą na celu wysadzanie mostów i niszczenie składów wojskowych.

Inne znów pisma sowieckie podają wręcz sensacyjne wiadomości, że organizacja szpiegowska — za pośrednictwem i udziałem Estonji, kierowana była faktycznie przez Anglię. Agent angielski w Rewlu, Frank, główny nacisk kładł na robotę dywersyjno-terrorystyczną w Rosji. Jakoby agenci G. P. U. wykryli, iż szpiegdy Franka mieli umocowywać w aeroplanach sowieckich specjalne bomby, wybuchające automatycznie.

Prasa estońska wyraża przekonanie, że wszystkie te sensacje wymyślone są przez Sowiety, które starają się przedstawić Estonję jako gniazdo intryg angielskich, skierowanych przeciwko S. S. S. R.

Trocki wyraża swą boleść.

Według wiadomości nadeszłych z Moskwy, Trocki, na wieść o śmierci Frunzego, uważał za stosowne przesiadć do C. K. Partji komunistycznej telegram w którym wyraża najgłębszą boleść z powodu śmierci nieśmiertelnego naczelnika armii czerwonej. Jak wiadomo Trocki zwał za Frunzego za jego życia wszelkimi sposobami, a ostatnio prowadził przeciwko mu całą kampanję.

Straszliwy terror w Mińsku

Wyroki śmierci. — Więzienia. — Walka z powstańcami.

Przed niedawnym czasem podawaliśmy sprawozdanie mińskiego G. P. U. o likwidacji ruchu powstańczego na Białorusi sowieckiej. Obecnie nadchodzi z Mińska wiadomości o dalszych aktach teroru. Dnia 18 października został rozstrzelany w Mińsku za udział w powstańczych organizacjach b. pułkownik sztabu generalnego, „ataman” Włodzimierz Szuwałow. Jednocześnie rozstrzelano pułkowników Tiszczenko, Wedernikowa, Sławińskiego i 15 oficerów. Według dalszych informacji podobny los ma spotkać jeszcze 17 ludzi, skazanych na śmierć przez wyższy trybunał sądowy w Mińsku. Wśród nich znajduje się kilku nauczycieli wiejskich i duchownych prawosławnych.

W grudniu rb. rozpoczęła się tamże wielki proces przeciwko 34 oskarżonym o „kontrewolucję”, na czele z atamanem Ustiużynem. Ze wszystkich stron kraju nadchodzą wieści o strasznym terrorze. Niemal codziennie dokonywane są liczne areszty nie tylko wśród włościan, lecz również w armji czerwonej. W więzieniu mińskim znajduje się obecnie przeszło 1500 więźniów, którym grozi kara śmierci. W samym mieście, pod opieką wojsk specjalnych, „pracuje” aż 18 oddziałów G. P. U. Powiadają, że wzdłuż polsko-sowieckiej granicy koncentruje się wszędzie powstające grupy Białorusinów, które zwolna posuwają się wewnątrz kraju. Wszystkie garnizony armji czerwonej na Białorusi zostały wzmocnione.

Aresztowania komunistów w Warszawie

WARSZAWA, 21.X. (tel. wł. Słowa). Wczoraj w nocy aresztowano w obrębie III komisariatu podejrzana parę żydów, u których po przeprowadzeniu rewizji osobistej znaleziono szereg rękopisów komunistycznych przygotowanych do publikacji. Po przeprowadzeniu następnie rewizji w mieszkaniu aresztowanych, policja aresztowała jeszcze kilka osób trzymających się kolportażem bibuły.

Defraudacje i grabieże na Litwie.

Z Kowna donoszą o szeregu grabieżach i wielkich defraudacjach, popełnionych w ciągu ostatnich dni.

W nocy na 29 szajka bandytów dokonała napadu na przejeżdżający ze stacji do miasteczka Kurszewy, wśród lasu, wóz pocztowy. Rabusie zamordowali urzędnika, zrabowali pewnemu przedsiębiorcy kolejeowemu 50,000 litów i innym pasażerom kilka setek dolarów, pociąg zbiegł.

Z Kłajpedy donoszą, że kasjer Zarządu portowego Fryc Bolz w ub. piątek zabrał pieniądze z kasy Zarządu oraz pensję z Banku Litewskiego (ogółem 82,000 litów) i zbiegł do Niemiec. Wszczęto poszukiwanie.

W Marjampolu, z miejscowego oddziału Banku litewskiego skradziono kilka tysięcy litów.

Amundsen sprzedał samolot.

Osló, 4 XI. Pat. Amundsen sprzedał prywatnym nabywcom amerykańskim swój samolot, na którym odbył ostatni podróż do bieguna północnego. Według „Aftenposten”, Amundsen wzięł za historyczny ten samolot 100,000 koron norweskich.

Zatonęło 450 polawiaczy pereł.

LONDYN, 4 XI. Pat. Z mikrofilmu 5-letniej bagdadzkiej komunikacji, że wskutek cyklonu, który nawiał w tych dniach zatopić parsią zatonęło 450 polawiaczy pereł. Szalony huragan powyrwał wiele drzew z korzeniami. Szczególnie katastrofalne skutki cyklonu zanotowano w pobliżu Bahrein i Katif gdzie padające drzewa daktylowe zabity około 160 osób.

Sejm i Rząd.

Misja p. Radwana.

WARSZAWA, 4 XI. (tel. wł. Słowa). Dziś w południe marszałek Rataj konferował z min. Radwanem w sprawie dalszego głosowania nad poprawkami Senatu do ustawy o reformie rolnej. Konferencja dotyczyła interwencji rządu. Widoki powodzenia akcji p. Radwana są bardzo niewielkie. Projekt reformy rolnej jest tak skonstruowany, że zmiana w składzie głosów oddanych za pewną poprawką może zmienić cały projekt. Wyzwolenie więc prowadzić będzie prawdopodobnie w dalszym ciągu obstrukcję.

Zajście na komisji skarbowej

WARSZAWA, 4 XI. (tel. wł. Słowa). W czasie dzisiejszego posiedzenia komisji skarbowej miał miejsce bardzo ostry incydent a mianowicie pos. Byrka krytykując expose premiera użył wyrażenia, że rząd zaciąga parszywe pożyczki. Wyrażeniem tem poczuł się dotknięty p. premier Grabski i zerwał się z miejsca oświadczył, że o ile wyrażenie to nie zostanie cofnięte będzie zmuszony opuścić salę obrad. Na to odpowiedział pos. Byrka, że niczego nie cofnie i podtrzyma w całości to co powiedział, jeżeli zaś premier chce wyjść, niech wychodzi. Po tych słowach premier Grabski opuścił salę obrad i wyszedł do poczekalni. Przewodniczący komisji pos. Zdziechowski zwrócił posłowi Byrcę uwagę z powodu jego nieparlamentarnego wyrażenia. Pos. Byrka w odpowiedzi oświadczył, że samego wyrażenia nie cofnie gdyż oddaje ono należyte rodzaj operacji jakimi posługuje się premier i motywuje swoje wyrażenie tem, że pożyczki na cele interwencji były zaciągane u trzeciorzędnych firm.

W kołach poselskich panuje przekonanie, że incydent dzisiejszy nie spowoduje poważniejszych komplikacji.

Marszałek Piłsudski do Wilna

WARSZAWA, 4 XI. (tel. wł. Słowa). Dziś wieczorem wyjechał do Wilna marszałek Piłsudski. Pobyt marszałka Piłsudskiego w Wilnie potrwa kilka dni.

Wzrost kosztów utrzymania

WARSZAWA, 4 XI. (Pat). Komisja do badania zmian kosztów utrzymania na posiedzeniu w dniu 3 listopada ustaliła, że koszt utrzymania w Warszawie w miesiącu października w porównaniu z miesiącem wrześniem wzrosły o 2,43 proc.

Doniesie obrady w min. przemysłu i handlu.

W min. przemysłu i handlu toczą się obecnie pod przewodnictwem p. wicemin. Doleżala narady nad sformułowaniem statutu eksportowego.

W naradach biorą udział przedstawiciele zainteresowanych ministerstw, oraz przedstawiciele sfer gospodarczych.

Obrady potrwać kilka dni. Głównym zadaniem nowej instytucji będzie popieranie eksportu i propaganda towarów polskich zagranicą. Po aprobacie komitetu ekonomicznego i rady ministrów, projekt statutu instytucji eksportowego wpłynie do Sejmu.

KAPELUSZE Borsalino, Habig i INNE CZAPKI studenckie, uczeń, sport. E. MIESZKOWSKI UL. MICKIEWICZA 22.

DOKTOR J. Romanowski przyjmuję od g. 1-3 pp. i od 5-7 w. (akuszerja i choroby kobiece). WILEŃSKA 25.

TEATR POLSKI (gmach „LUTNIA”) Dziś SZALONA LOLA czeretka Hirsza. Początek o godz. 8 m. 15 wiecz.

FIRMA „EXPRESS” Niemiecka Nr. 35. sprzedaje rozmaite bardzo OBUWIE TANI

codziennym stroju, ażeby już się czuć jak w smockingu, jak w jedwabkach...

WYPADKI I KRADZIEŻE.

Samobójstwo. Wczoraj w hotelu Ermitaż przy placu Katedralnym dokonał samobójstwa artysta Teatru Polskiego Józef Zaremba...

Proces Steigera. Dalsze przesłuchiwanie świadków. LWÓW. 4/X. (Pat). Podczas dzisiejszej rozprawy przeciwko Steigerowi...

ODCZYTY I ZEBRANIA. Powszechne wykłady uniwersyteckie. We czwartek, dnia 5-go listopada 1925 roku...

TEATRY I MUZYKA. Teatr Polski (gmach „Lutnia”). Pełna humoru i zabawnych sytuacji melodiodyjna operetka Hirsza „Szalona Lola”...

Miejski Kinematograf „Cywilizacja”

Dziś będzie wyświetlany film w 10 aktach (Tragedja) „Cywilizacja”. Największe Arcydzieło Świata. Wstrząsający akt oskarżenia przeciwko sprawcom wojny wszechświatowej...

SPÓŁDZIELNIA ROLNA KRESOWEGO ZWIĄZKU ZIEMIĄN. ZAWALNA i telef 1 - 47; BOCNICZY KOLEJOWEJ telef. 4 - 62; SPRZEDAJE: KARTOFLE, OTRĘBY pszenne i żytnie, OWIES, ŻYTO, PSZENICĘ, JĘCZMIEŃ...

Zarząd Sp. Akc. „Eksport Wschodni”. zawiadamia, że Walne Zgromadzenie Spółki odbędzie się dnia 5 grudnia b. r. w Sali Wileńskiego Banku Ziemińskiego...

SALETRA CHILIJSKA, najpewniejszy i najskuteczniejszy NAWÓZ AZOTOWY. nadaje się na wszystkie gleby, pod wszelkie rośliny i jest najłatwiejszy w użyciu. Porad w sprawie stosowania SALETRY CHILIJSKIEJ...

Wszczęświatowe znane SZWEDZKIE KALOSZE „Gisilaved” są trwałe i eleganckie. Słód fabryczny Dom Handlowy „HAISZ” Wilno, ul. Trocka 11. Tel. 436.

MIESZKANIA 2 POKOJE do wynajęcia suchy ciepły z wygościeciami poszudami razem lub pojedynczo...

Lekcje FRANCUZSKIEGO wyucza wszystkich bezpłatnie, listownie Instytut Stenograficzny...

Fortepjan okazuje się do sprzedania. Ul. Gazowa Nr. 2 m. 1. Od g. 11 - 1 m. 30 i do 3 m. 30 - 7 wiecej.

Ogłoszenie Komornik przy Sądzie Okręgowym w Wilnie, Antoni Sitarz, zamieszkały w Wilnie przy ul. Św. Michałskiej Nr. 8...

Ogłoszenie Zarząd Komitetu Wojewódzkiego Wileńskiego Ligi Obrony Powietrznej Państwa (L. O. P. P.) uprasza wszystkich...

Nie potrzebują reklamy tylko SZWEDZKIE Kalosze „Malmö” najnowsze fasony - całkowita gwarancja; detalicznie i hurtem TANIO sprzedaje L. ZAŁKIND, Wilno, ul. Wielka 47.

DOBRCZE PROSPERUJĄCA KSIĘGARNIA wraz z działem piśmiennych w dużym powiatowym mieście do sprzedania na b. dogodnych warunkach Informacje w Księgarni Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego w Wilnie.

ARKADJUSZ AWERGZENKO. Zart Mecenasa. Część I Laleczka. ROZDZIAŁ II. Pierwsza rozrywka. Na schodach rozległ się tupot nóg i do pokoju wpadł, jak wichur, mężczyzna wysoki, atletycznej budowy...

W oczach znudzonego Mecenasa zabłysła drżąca iskierka zaciekawienia. Dając go tutaj, Obrońco. Jeśli jest zabawny przyjmijmy do kompanii, jeśli nie - spławimy go przedko. Lecz musisz mi wrócić, Mecenasi, moje wydane na ujęcie tej zdobywcy pieniądze, - chwicie zawołał Nowakowicz...

- A tego skąd jeszcze wydosłali - zamruczała, oglądając nowoprzybyłego. - Ho-ho, jaki czysty i ładny! Jakże to mamusia tutaj takiego puściła? Widząc, że gość stracił się zupełnie, spróbował go Mecenasi ośmielić...